

והתנן (עקצים א:ה):

כל ידות האוכלין שבססן בגורן -

טהורות;

ורבי יוסי מטמא;

בשלמא למאן דאמר: בססן - התיר אגדן - רמ"ה

שפיר;

אלא למאן דאמר: בססן רמ"ו ממש -

מאי איכא למימר! ?

הכא נמי - שבססן ממש.

אי הכי -

מאי טעמייהו דאחרים! ?

דאמור כרבי יוסי,

דתנן (עקצים שם):

רבי יוסי מטמא.

האי מאי?

בשלמא התם טעמיה רמ"ו דרבי יוסי -

חזיא לכדרבי שמעון בן לקיש,

דאמר רבי שמעון בן לקיש:

הואיל וראויות להופכן בעתר,

אלא הכא - למאי חזיא! ?

חזיא לכי סתר - למנקט להו בגילייהו.

גופא (עקצים שם):

כל ידות האוכלין שבססן בגורן -

טהורות;

ורבי יוסי מטמא.

מאי בססן?

רבי יוחנן אמר: בססן ממש;

ורבי אלעזר אמר: בססן - רמ"ה התיר אגדן.

בשלמא לרבי אלעזר רמ"ה דאמר: בססן - התיר אגדן -

היינו דמטמא רבי יוסי;

אלא לרבי יוחנן דאמר: בססן ממש -

אמאי מטמא רבי יוסי?

אמר רבי שמעון בן לקיש:

הואיל וראויות להופכן בעתר.

אמר רבי אלעזר: ר"ה

למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר?

לומר לך -

מה עתר זה -

מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום,

אף תפלתן של צדיקים -

מהפכת דעתו של הקדוש ברוך הוא

ממדת רגזנות ר"ה למדת רחמנות.

משנה (ו):

מסככין בנסרים,

דברי רבי יהודה;

ורבי מאיר אוסר.

נתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה טפחים - כשרה,

ובלבד שלא יישן תחתיו.

גמרא:

אמר רב:

בשיש בהן ארבעה - מחלוקת, ר"ה

דרבי מאיר אית ליה גזרת תקרה,

ורבי יהודה לית ליה גזרת תקרה;

אבל בשאיין ר"ה בהן ארבעה - דברי הכל כשרה.

ושמואל אמר:

בשאיין בהן ארבעה - מחלוקת;

אבל יש בהן ארבעה - דברי הכל פסולה.

רש"י

חזו. ידות אוכלים משבססן ואינן אגודות בהן: בגילייהו. בקשין שלהם
יאחזום וינטלו ראשי השבלים עמהם: משום הכי מטמא רבי יוסי. דקסבר
מעשה זוטא לא בטלה תורת ידות מינייהו שאלתי את מורי מגופה דמשנה
דמייתי אגב גררא בשמעתין מי שייך למיתני גופא כדגר' במימרות האמוראים
ואמר לי רבי משום דהך משנה מן הטהרות שאין מהם שום גמרא בעולם ולא
מפורשת כשאר המשניות לפיכך נוהג התלמוד לומר גופא כדי לפרש: למה
נמשלה כו'. אגב דאמר הואיל וראויות להפך בעתר נקט נמי הא מלתא למה
נמשלה כו' דכתיב ויעתר (אל ה') (בראשית כה) ויעתר לו (שם): **מתני' מסככין**
בנסרים. בגמרא מפרש פלוגתייהו: נתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה.
בגמרא מפרש מאן קתני לה: **ובלבד שלא יישן תחתיו.** דנסר רחב ד' סכך
פסול הוא כדאמר בגמרא לרב אליבא דר' מאיר ולשמואל לדברי הכל וסוכה
כשרה וכגון דיהביה אצל הדופן דסכך פסול אינו פוסל מן הצד אלא בד' אמות
דאמרינן דופן עקומה: **גמ' מחלוקת בנסרים שיש בהן ארבעה.** שרוב
תקרות הבית עשויות מהן: ר' מאיר. דפסיל אית ליה גזרת תקרה אי מכשרת
בהו אתי למימר מה לי לסכך באלו מה לי לישב תחת קורות ביתי אף היא
בנסרים מקורה וההוא ודאי פסול דסוכה אמר רחמנא ולא ביתו של כל ימות
השנה: **אבל בנסרים שאין בהם ד'.** שאין רוב תקרות עשויות מהן:
דברי הכל כשרה. דלא דמי לתקרה דלגזור בהו: **בשאיין בהן ד' מחלוקת.**
בההוא מכשר ר' יהודה משום דאין רוב תקרות עשויות מהן לא גזרינן בהו ור'
מאיר חייש למיעוט שיש מיעוט העושין תקרה מהן:

שבססן. לקמיה מפרש מאי היא: טהורות. דגלי דעתיה דלא ניחא ליה בהו
וטהרו מלקבל טומאה הידות האלה עוד ולא הביאה טומאה על האוכל עד
שיגיע טומאה באוכל עצמו: ור' יוסי מטמא. טעמא מפרש לקמן:
בשלמא למאן דאמר. האי בססן היינו שהתיר אגדן של עומרין לשון מתבוססת
בדמיך (יחזקאל טו) מתגוללת כלומר כיון שהתיר אגדן השבלין מתגוללין בגורן
לפי שנוחין להתפור או לשון כנה דמתרגמינן ואת כנו וית בסיסיה (שמות ל)
כלומר הכנו לדשן: **שפיר.** לא קשיא לך דאליביה מצית למימר דקיימי רבנן
כוותיה כיון שהתיר אגדן דלא הוי אלא כמחשבה בעלמא דגלי דעתיה דלא ניחא
ליה בידות שלהן שאין הידות ראויות לשבלין אלא כדי לאוגדן בהם והאי מוכח
דלא בעי לאוגדן: **אלא למאן דאמר בססן ממש.** שדשן לידות ברגלי בהמה
או במקבת כמו בשמן נבוס קמינו (תהלים מד) בוססו את חלקתי (ירמיה יב) והכא
דאיכא מעשה רבה הוא דאמר דקא מטרי רבנן אבל במחשבה לא אמר:
מאי איכא למימר. אי בקוצר לאכילה מוקמת לה להאיא דלעיל מאי טעמא
דרבנן: **הכא נמי.** פלוגתא דאחרים ורבנן כשבססן ממש כשנמלך לסיכוך:
האי מאי. בשלמא גבי פלוגתא דר' יוסי דקא מיירי בגורן איכא למימר טעמא
דרבי יוסי דאע"ג דבססן חזו למיהו ידות וניחא ליה שיהו מחוברות באוכל כמו
שהן בוססות מרציא"ה בלע"ז: **הואיל וראויות להפך.** ראשי השבלים: כמו
בעתר. על ידי הידות עתר פורק"א ואלמלא הידות אין נוהיין להפכן בה דמתוך
שהם קצרים יוצאין מבין ב' עוקציה של עתר ונשמטין ממנה והוא כשבססן
תחתן לא לבטלן נתכוון אלא לרככך: **אלא הכא.** דבעי להו לסכך: למאי